

המבקשת:

1. התנועה לחופש המידע (ע"ר) 580425700
באמצעות עו"ד רחלי אדרי (מ.ר. 64835) ו/או עו"ד אור סדן (מ.ר. 75759) ואח'
רח' סעדיה גאון 26, בית העמותות, תל-אביב
טל': 03-9560146; פקס: 03-9560359; מייל: info@meida.org

2. הצלחה – לקידום חברה הוגנת (ע"ר) 580490902

3. התמנון – מידע ציבורי לכל (ע"ר) 580690386
שתייהן באמצעות על ידי ב"כ עו"ד אלעד מן (מ.ר. 34720)
רח' מנחם בגין 7, רמת-גן
טל: 03-6114485; פקס: 03-6114486
דוא"ל: elad@man-barak.com

4. התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר) 580178697

ע"י ב"כ עוה"ד תומר נאור (מ.ר. 66882) ואח'
מרח' יפו 208, ת.ז. 36054, ירושלים 9136001
טלפון: 02-5000073; פקס: 02-5000076
office@mqq.org.il

המבקשות

בעניין:

1. עורכי דין לקידום מנהל תקין (ע"ר) 580591899
ע"י ב"כ עוה"ד נדאל חאיק ו/או מועתז עדוי ו/או רימאז
ח'טיב ו/או מוחמד א. קדח ו/או איתי צורף ואח'
מעמותת עורכי דין לקידום מנהל תקין

רח' 5092 (אלמוטראן) ת.ד. 50971, נצרת 1616601
דוא"ל office@lawgg.org

המערערת

- נגד -

1. הממונה על חוק חופש המידע במועצה המקומית לקיה
2. המועצה המקומית לקיה

ע"י ב"כ עוה"ד דובי ליבנה ו/או אייל ימיני ו/או אבי אמסלם
ו/או יאיר לוי ו/או יאיר לוי ו/או לירון פרידמן
הנרייטה סולד 21, באר-שבע

המשיבים

טל' 08-6233364; פקס: 08-6233374

בקשה להצטרף להליך במעמד "ידיד בית משפט"

Amicus Curiae) – דף מקדים

במסגרת הבקשה המצורפת מפורטת עמדת המבקשות הנוגעת לשאלה המשפטית שבמרכז הערעור שבכותרת, ועניינה פסיקת הוצאות משפט בעתירות המוגשות בגין אי-עמידה של רשויות ציבוריות כהגדרתן בחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, במועדים הקבועים בחוק חופש המידע למתן מענה לבקשות מידע. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר את בקשת המבקשות להצטרף להליך כ"ידיד בית משפט", מהטעמים האמורים בבקשה שלהלן.

המבקשות סבורות שיש בכוחן כדי לתרום לדיון בהליך, וזאת נוכח הניסיון הרב שצברה כל אחת מהן בפרקטיקה הנוגעת להליכי חופש מידע.

לאחר שעמדת המבקשות הועברה לב"כ בעלי הדין, ב"כ המערערת הביע את הסכמתו לצירופן להליך. מטעם ב"כ המשיבים נמסרו הדברים הבאים:

"ראשית יציינו המשיבים כי הם מתנגדים לאפשרות לצרף את המבקשות להליך במעמד ידיד בית משפט. מדובר בערעור שעוסק כל כולו בעניין פעוט – גובה ההוצאות שנפסקו על ידי בית המשפט קמא. בקצרה יובהר כי פסיקת הוצאות מסורה באופן בלעדי לשיקול דעתה של הערכאה הדיונית וכי רק במקרים חריגים תתערב ערכאת הערעור. המשיבים סבורים כי פסיקתו של בית המשפט קמא סבירה וצודקת וניתנה בהתאם לדין וכי אין מדובר במקרה הנמנה על החריגים המצדיקים התערבות ערכאת הערעור.

טענותיה של המערערת בהליך, שהציגה מצג שווא ותמונה חלקית בלבד, נסתרו על ידי המשיבים, לרבות הטענה המופרכת כי פסיקת בית המשפט קמא היא חלק ממדיניות שיפוטית.

יתרה מכך, המערערת עצמה הינה מומחית בתחום חופש המידע (כך אף נקבע בפסיקה) ופועלת תדיר בתחום זה, לרבות באמצעות הגשת בקשות רבות מאוד למידע וכן הגשת מאות עתירות בשנה, כך שהמשיבים סבורים שלא יהיה בצירוף צדדים נוספים להליך (מומחים ככל שיהיו) כדי לתרום לדיון או שצירוף זה יאפשר נקודת מבט שונה מזו של המערערת (וכי מה עדיפה או נכונה יותר נקודת מבטן של המבקשות על זו של מומחית אחרת בתחום – המערערת (?). סיכומו של דבר המשיבים סבורים כי יש לדחות את הערעור ובוודאי שאין מקום לצרף צדדים נוספים להליך במעמד ידיד בית המשפט.

בקשה להצטרף להליך במעמד "ידיד בית משפט"

(Amicus Curiae)

בית המשפט הנכבד מתבקש לאפשר למבקשות, עמותות הפועלות לקידום שקיפות פעילותן של הרשויות הציבוריות בישראל, להצטרף להליך שבכותרת כידידות בית המשפט. הטעם לבקשה הוא חשיבות השאלה המשפטית העומדת בבסיס הערעור ועניינה גובה ההוצאות הראויות בעתירות המוגשות בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק" או "חוק חופש המידע") בגין אי-מתן מענה במסגרת המועדים הקבועים בחוק.

במרכזו של הערעור עומדות שתי החלטות בעניין הוצאות משפט בעתירות חופש מידע אשר בהן נפסקו הוצאות נמוכות בסך 300 ₪ כל אחת, אף שהעתירות התבררו כמוצדקות. קביעות מעין אלה, לעמדת המבקשות, הן בעלות פוטנציאל גבוה לפגיעה בזכות הגישה למידע ובאפשרות לממש את זכות הציבור למידע. בנוסף, פסיקות אלה אינן עולות בקנה אחד עם הדין הקיים, ועל כן מוצדק בעניין זה שבית המשפט הנכבד יתערב בהחלטות אלו.

כפי שיובהר בעמדה זו, לעמדת המבקשות כולן, אשר עושות שימוש תדיר בחוק חופש המידע ולהן מומחיות בתחום זה, ישנה חשיבות רבה להכרעה בהליך זה לשמירה על האפשרות לממש את הזכות למידע בישראל, אשר עוגנה במסגרת חוק חופש המידע כמו כן, נוכח חוסר האחידות בסוגיית פסיקת ההוצאות, כפי שיוצג בהמשך עמדה זו, ראוי כי בית המשפט הנכבד יקבע כללים ברורים לפסיקת הוצאות וגובהן, וזאת בין היתר בהתאם לרוח תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018. במצב דהיום לא אחת המבקשות עדות למקרים שבהם "חוטא יוצא נשכר", ובכך, נפגעות הן הזכות למידע והן זכות הגישה לערכאות. נוכח האמור, המבקשות סבורות שיש להן אפשרות אמיתית לתרום להליך המשפטי ולהבין את ההשלכות האפשריות של הותרת המצב על כנו.

א. כללי

1. המבקשות להצטרף להליך, בדומה למערערת, פועלות מזה שנים על מנת לקדם את הנגשת המידע המוחזק בידי הרשויות השונות לציבור, באמצעות חוק חופש המידע, וכן על מנת לעודד שימוש בחוק חופש המידע כחלק בלתי-נפרד ממערך הזכויות הנתונות לאזרחים ולאזרחים במדינה, וכחלק בלתי-נפרד מחופש הביטוי.
2. חוק חופש המידע אשר נחקק בשנת 1998 ועיגן עיקרון דמוקרטי בסיסי ולפיו המידע השמור אצל המדינה הוא קניינו של הציבור, וכי מדובר ברכיב חיוני לאזרח במדינה דמוקרטית. לזכות למידע ישנן הצדקות רבות, ובין אלה מתן אפשרות לציבור לכלכל את צעדיו, להשתתף בהליך הדמוקרטי לפקח על השלטון ואף לקדם זכויות, להגן עליהן ולממשן. כל זאת, כחלק מהותי ומרכזי ממארג זכויות היסוד של כל אזרח ותושב במדינה דמוקרטית.
3. גם בית המשפט הנכבד מצא לנכון לעגן לא אחת את חשיבותו של מידע לדמוקרטיה. כך, למשל, בשנת 1981, עובר לחקיקתו של חוק חופש המידע, קבע את הדברים הבאים:

"שיטת הממשל הדמוקרטית ניוונה מכך – ואף תלויה בכך – שמן הציבור ואליו תהיה זרימה חופשית של מידע, אשר נסב על הנושאים המרכזיים, המשפיעים על חיי הכלל ועל חיי הפרט".¹

¹ בג"ץ 1/81 שירן נ' רשות השידור, פ"ד לה(3) 365, 378 (1981).

4. בהתאם להוראות חוק חופש המידע, ישנה מסגרת זמנים ברורה שבמסגרתה על רשות ציבורית להשיב לבקשת מידע. המחוקק קבע כי על רשות ציבורית להשיב לבקשה בזמן שלא יעלה על 30 ימים (סעיף 7א) לחוק), ובמקרים חריגים רשאית רשות ציבורית להאריך את המועדים עד לפרק זמן של 120 ימים סך הכול, וזאת תוך עדכון מבקש המידע (סעיף 7ב) לחוק).
5. המבקשות עדות בשנים האחרונות לתופעה מצערת אשר פוגעת בבסיס שעליו נחקק חוק חופש המידע, וברציונל שבשמו הוא נחקק ובמסגרתה רשויות ציבוריות אינן משיבות לבקשות מידע במסגרת המועדים הקבועים בחוק.
6. במצב דברים מעין זה, עומד מבקש מידע אשר לא זכה למענה במסגרת המועדים הקבועים בחוק בפניו שתי אפשרויות: הראשונה, להמתין ולקוות שגיגע מענה; והשנייה, להגיש עתירה מנהלית לבית המשפט, על מנת שזה יורה לרשות לעשות את המוטל עליה ולהשיב לבקשה, כנדרש בחוק.
7. אף שעל פניו האפשרות לפנות לבית המשפט פתוחה לכל מבקש מידע, הרי הביורוקרטיה וההוצאות התלויות בכך מאיינת, הלכה למעשה, את האפשרות ממרבית מבקשי המידע.
8. על מנת להעמיד דברים על דיוקם – הרי שעל מנת להגיש עתירה לפי חוק חופש המידע יש לעבור כמה מכשולים: ראשית, יש להשקיע שעות רבות בכתובת עתירה מנהלית, ומוכן שמי שאין לו ידע בדבר עשוי לפנות לעורך דין; שנית, יש לשלם סכום של למעלה מ-2,000 שקלים כאגרת בית משפט; שלישית, יש לדאוג להדפסות, המצאת העתירה ועדכון בית המשפט; ורביעית, ניהול העתירה. לא למותר לציין כי שכירת עורך דין עשויה להוביל להוצאה של אלפי שקלים ואף למעלה מכך. משכך, הן כאשר מדובר באדם פרטי והן כאשר מדובר בארגון הגשת עתירה דורשת השקעת משאבים משמעותית.
9. הבקשה להצטרף כידידות בית המשפט מוגשת נוכח האמור לעיל, וזאת על מנת לאפשר למבקשות להשמיע את עמדתן בנוגע להשלכות של פסיקת הוצאות כאמור לעיל. פסיקת הוצאות מעין זו באופן תדיר, פוגעת פגיעה קשה ורוחבית בזכות למידע, בקידומה וביישומה של הזכות לשקיפות והיא אף מייצרת אפקט מצנן להגשת בקשות מידע. במציאות דהיום, מי שמבקש לממש את זכותו למידע עשוי לצאת בהפסד כספי משמעותי, רק משום שרשות ציבורית לא פעלה בהתאם להוראות החוק, וזאת כשאינן כל אמצעי חליפי לטיפול בבעיות מעין אלה.
10. המבקשות תבקשנה להציג ולהסביר, במסגרת בקשה זו, מדוע לשיטתן פסיקת הוצאות שכזו פוגעת באופן משמעותי בזכות למידע, ומדוע יש בכך כדי לייצר אפקט מצנן למי שמעוניינים לממש את זכותם למידע ומדוע הדבר פוגע בזכות הגישה לערכאות.
11. במסגרת בקשת הצטרפות זו תצגנה המבקשות גם **מחקר אמפירי** הנוגע לפסיקת הוצאות בהליכים דוגמת ההליך מושא הערעור, מידע שיש ביכולתו לסייע לבית המשפט להכריע בסוגייה העקרונית המונחת לפתחו לראשונה ביחס לפסיקת הוצאות בעתירות אי מתן מענה לפי חוק חופש המידע.

זוה יהיה סדר הדברים במסגרת בקשה זו:

- א. ראשית, המבקשות יציגו את המסגרת הנורמטיבית הנוגעת לידיד בית המשפט בדין הישראלי ויסבירו מדוע נוכח כך יש לצרפן להליך;
- ב. שנית, המבקשות יפרטו על מושכלות היסוד של הזכות למידע בישראל;
- ג. שלישית, יציגו המבקשות את תוצאות מחקר שנערך על ידי אחת מהן בנוגע להוצאות משפט שנפסקו בשנת 2022 המעידות הן על פסיקת הוצאות נמוכה, היעדר אחידות קיצונית בין המחוזות השונים, וכן אי-התאמה של הפסיקות השונות לדין החל.
- ד. רביעית, המבקשות יפרטו על אודות הדין החל באשר להוצאות משפט – תוך כדי התייחסות לתקנות הרלוונטיות.

- ה. חמישית, המבקשות יפרטו על הדין הנוגע לפסיקת הוצאות בהליך מנהלי מעין זה שבמרכז הערעור.
- ו. שישית, המבקשות יעמדו על השלכות הרוחב המשמעותיות שיש לפסיקת הוצאות נמוכה כל כך על הזכות המהותית למידע, על מימושה ועל קידומה.
- ז. ושביעית, המבקשות יתייחסו להלכה הנוגעת להתערבות בסוגיית הוצאות בערכאת הערעור.

ב. המסגרת הנורמטיבית לצירוף "ידיד בית המשפט" וההצדקות לצירוף המבקשת

להליך:

12. מוסד "ידיד בית המשפט" מוכר בשיטות משפט רבות בעולם, וכך הוא הוכר גם בישראל. הרעיון המסדר מבקש לאפשר לבעל ידע מקצועי, שאינו צד לסכסוך משפטי, להציג את עמדתו בסוגיה העומדת בפני בית המשפט, וזאת על מנת לסייע לו להכריע בהליך כשהתשתית הרחבה ביותר מונחת בפניו.
13. עם השנים נקבע גם כן כי אין הכרח הגורם המבקש להצטרף להליך יהיה "ניטרלי":
- "בהמשך התפתח המוסד 'ידיד בית-המשפט' כצד להליך, שאינו דווקא ניטרלי ואובייקטיבי, אלא שהוא מייצג – מתוקף תפקידו או עיסוקו – אינטרס או מומחיות שמן הראוי שיישמעו בפני בית-המשפט בסכסוך ספציפי. כך, באותם המקרים שבהם קיים גורם שלישי – שאינו מעורב בסכסוך עצמו – ניתן יהיה לצרפו כ'ידיד בית-המשפט', אם יהא בנוכחותו בהליך כדי לתרום לגיבושה של ההלכה בעניין מסוים, זאת על יסוד הצגת מלוא העמדות הרלוונטיות בעניין הנדון ותוך מתן ייצוג ופתחון פה ודעת לגופים מייצגים ומקצועיים".²
14. במאמרם של דורון ותורת-גיבורן צוין כי מוסד ידיד בית משפט הוא "אמצעי פרוצדוראלי דרכו רשאי צד, שאינו אחד המתדיינים הפורמליים בהליך השיפוטי, להציג עובדות המצויות בידו או להציג את עמדתו בפני בית המשפט כדי לעזור לו במלאכתו השיפוטית".³ ממחקרם של דורון ואחרים, בתי המשפט מכירים כעניין שבשגרה, ובמספר הולך וגובר של הליכים במוסד זה.⁴
15. כלל המבקשות להצטרף להליך הן עמותות ללא כוונת רווח, הפועלות לקידום מנהל תקין בקרב רשויות הממשלה, ובד בבד, פועלות באופן תדיר בתחום חופש המידע כגורמים מקצועיים, בעלי ניסיון ומוניטין רב שנים. במסגרת זו, המבקשות מגישות בקשות חופש מידע בהתאם לחוק חופש המידע וכן מגישות עתירות חופש מידע. במרוצת השנים נאלצו המבקשות להגיש מאות עתירות במצטבר המוגדרות כ"אי-מתן מענה", מה שדרש מהן להשקיע משאבים רבים אך כדי לקבל מענה לבקשת מידע, וזאת תוך הפרת חוק ברורה מצידה של הרשות הרלוונטית וללא כל צידוק חוקי.
16. נוכח ניסיון העשיר בתחום זה, נראה כי יש בכוחן של המבקשות לסייע לבית המשפט בהכרעה בהליך הנדון, תוך שימת דגש על אינטרסים שונים שנכון שיובאו בהליך. באשר למבקשות, הרי שכל אחת פועלת בתחומים מגוונים, אך משיקים, כאמור להלן:
17. התנועה לחופש המידע היא עמותה א-פוליטית, ללא מטרת רווח, הפועלת משנת 2004, ששמה לה למטרה לקדם את הזכות למידע, לחזק את השקיפות בישראל באמצעים שונים לרבות הליכים משפטיים ופעילות ציבורית שונה. בתוך כך, היא פועלת כדי להגביר את הפיקוח הציבורי על פעילותן של רשויות ציבוריות, ולהקל על אזרחים המבקשים מהרשויות מידע.
18. התנועה הובילה שורה של הליכים משפטיים עקרוניים שעיצבו את גבולותיה של הזכות למידע בישראל. עוד יצוין כי התנועה לחופש המידע צברה הישגים משפטיים וציבוריים רבים לאורך השנים, והפכה לאחד מגופי הידע המובילים בתחום חופש המידע. פעילותה של התנועה זכתה לא אחת להכרה ציבורית

² מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 529, 553 (1999).

³ ישראל דורון ומנאל תורת-גיבורן "לידתו והתפתחותו של ידיד בית משפט ישראלי" עלי משפט ה 65 (התשס"ו).

⁴ ישראל (איסי) דורון ואח' "עשור לידיד בית המשפט": ניתוח אמפירי של החלטות בתי המשפט" עיוני משפט לד 667 (2011).

- משמעותית, כך, למשל, בשנת 2016 זכתה היא בפרס גורני למשפט ציבורי, על ידי העמותה למשפט ציבורי בישראל. ניתן לקרוא עוד על התנועה לחופש המידע בקישור זה: <https://www.meida.org.il/our-story>.
19. במסגרת פעילותה הגישה התנועה מספרת לא מבוטל של בקשות להצטרפות להליכים כידידת בית המשפט, ובין אלה: ע"מ 2398/08 סגל נ' משרד המשפטים; דנ"מ 6602/17 נתניהו נ' הממונה על חופש המידע במשרד ראש הממשלה; ע"א 815/18 פייסבוק נ' אבי לן; דנ"מ 4345/19 "יש דין" ואח' נ' המינהל האזרחי איו"ש; בג"ץ 7846/19 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' פרקליטות המדינה – יחידת הסייבר; בג"ץ 4922/19 נוה נ' מדינת ישראל – פרקליטות מחוז מרכז (פלילי), ועוד.
20. עמותת הצלחה היא עמותה שנוסדה בידי משפטנים בתחילת שנת 2008. הצלחה שמה לעצמה למטרה לפעול להגשמה, קידום, הגברה, הפעלה ועידוד של אכיפה אזרחית והוגנות בתחומי הסביבה ואיכות החיים, התרבות, המדע והספורט, זכויות האדם, הטבע ובע"ח, החברה, הכלכלה ושווקי ההון, יחסי העבודה והצרכנות. זאת לרבות לשם פעולה כארגון כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 ובכל דין אחר בתחומי הצרכנות והכלכלה ולרבות קיום פעילויות משפטיות, אקדמיות, חינוכיות, הסברתיות, מימוניות ומחקריות בתחומי פעילות העמותה ולקידום מטרותיה. למידע על אודות פעילות העותרת ראו גם באתר האינטרנט שלה בכתובת: www.htl.org.il ובערך הוויקיפדיה שלה (עמותת הצלחה).
21. להצלחה מומחיות וניסיון עשיר בניהול הליכים בעלי אופי ומשמעות ציבורית (עתירות לבג"ץ, עתירות מנהליות, הצטרפויות כידיד בית משפט, עתירות חופש מידע) ולרבות הליכי תובענה ייצוגית ולמעשה היא הארגון (כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות) המנוסה ביותר בניהול הליכים כאלה. בשל קוצר היריעה תציין הצלחה בתמצית, כי מעורבותה בענייני שקיפות ופרסום מידע, בהיבטים עקרוניים וציבוריים היא מתמשכת, משמעותית ורבה. העותרת אף זכתה להישגים משפטיים במאמציה להגברת השקיפות והנגשת מידע לציבור הרחב בפסקי דין שונים. הצלחה היא אחת ממבקשות חופש המידע התדירות ביותר (בהיקפים של בקשות רבות מאוד בשנה) וחשפה לאורך השנים מידע רב ובעל ערך ציבורי אודות גורמים ועניינים שונים.
22. התנועה לאיכות השלטון היא עמותה אשר חרטה על דגלה שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, עידוד ערכי שלטון החוק וקידום נורמות שלטוניות תקינות ותרבות שלטונית ראויה. במהלך 33 שנות פעילותה, הגישה המבקשת מאות עתירות כעותרת ציבורית, כמו גם כידידת בית המשפט, במהלכם הטביעה את חותמה בתחום השמירה על טוהר המידות והמנהל התקין.
23. יצוין כי המבקשת הוכרה לא פעם כגוף מומחה, שקול וענייני אשר האינטרס הציבורי בראש מעייניה, ואף צורפה במעמד ידיד בית משפט במגוון הליכים שונים כגון: ת"א 16167/08 מועצה מקומית מבשרת ציון נ' כהן; עמ"מ (מחוזי מרכז) 13028-04-09 אליהו נ' עיריית טבריה (נבו 11.03.2010); סע"ש 13265-04-14 גינוסר נ' חברת החשמל לישראל בע"מ; עת"מ 2838-04-15 שלמה נ' מירון; עת"מ 30939-04-15 דרק נ' מדינת ישראל ואח' וכן בעניין ת"א (שלום ת"א) 22755-06-14 אורבן נדל"ן י.ד. בע"מ נ' שרון שפורר (נבו 6.7.2017), וכן בעת"מ (מינהליים נצ') 2838-04-15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שלום שלמה, רו"ח (נבו 23.5.2015), שם אושר למבקשת להצטרף כידיד בית משפט, וכפי שציין כבי השופט אברהם:
- "ניסיונה ומומחיותה של המבקשת, האמונה על השמירה על טוהר המידות בממשל הציבורי בכלל ובתחום המוניציפלי בפרט ואפשרותה לייצא את האינטרסים של כלל הציבור, יש בהם כדי לתרום הן לעילות הדיון בעתירה ולקידום השאלות שבמחלוקת וזאת מבלי שהדבר יפגע במשיבים או בזכויותיהם".
24. הנה כי כן, למבקשת מומחיות וניסיון מוכחים בתחום השמירה על טוהר המידות, השקיפות ותקינות המנהל, ואף ניסיון ספציפי לסוגיה הנדונה, והיא – חובת השקיפות המוטלת על רשויות השלטון, לצד

- היכרות מעמיקה עם הליכים הנוגעים לחוק חופש המידע ויישומו למען שמירה על אמון הציבור ברשויות ושמירה על הקופה הציבורית, המצויה במוקד העתירות דנן.
25. בהתאם, למבקשת נקודת מבט ייחודית אשר מאפשרת לה לתרום להארת צדדים שונים בסוגיה החשובה המונחת לפתחו של בית המשפט הנכבד, בעיקר בהתייחס לסוגיה העקרונית של יישום חוק חופש המידע ושמירה על כללי המנהל התקין המוטלים על כלל רשויות השלטון, כחלק ממארג הכלים הנועד להבטיח ביקורת ציבורית ושמירה על איכות השלטון.
26. עמותת התמנון הוקמה בשנת 2019 ובין מטרותיה הסרת חסמים בגישה למידע ציבורי, הנגשת מידע משפטי ובאמצעותו קידום גישה לערכאות ומיציא זכויות, כל אלו תוך שימוש בכלים טכנולוגיים.
27. לעמדת המבקשות, צירופן עשוי לתרום תרומה ממשית לבירור הסוגיות העקרוניות ולסייע לבית המשפט הנכבד במלאכתו. כך גם ניכר כי צירוף המבקשת לא יכביד, יסרב או יעכב את בירור ההליך.

ג. על הזכות למידע במשפט הישראלי

28. כפי שצוין לעיל, הזכות למידע עוגנה בחוק חופש המידע בשנת 1998. פסיקותיו של בית המשפט הנכבד ציירו גבולות מסגרת לזכות למידע לאורך השנים מאז נחקק החוק, כשבמקרים רבים ביצר בית המשפט הנכבד את הזכות כבעלת חשיבות רבה במדינה דמוקרטית.
29. אף שמאז שנחקק החוק מעמדה של הזכות למידע התחזק, הרי שחשיבות המידע לדמוקרטיה הוכרה עובר לחקיקת החוק, בין היתר עוד בשנת 1981, במסגרת פרשת **שירן**, וכן שנים קודם לכן הוכרה זכות העיון הכללית.
30. במסגרת ספרה של כבי' השופטת דפנה ברק-ארז, משפט מנהלי, מתוארת התפתחותה של הזכות למידע לאורך השנים – מן העשורים הראשונים למדינה ועד לחקיקת החוק.⁵ תחילה, הוכרה הזכות בהיבטים הנוגעים לזכות הטיעון. בהמשך, הזכות הכללית לעיין במידע הנוגע למאן דהו, ומשם כזכות עיון כללית הנוגעת לעניין ציבורי.⁶
31. עיגון הזכות למידע בחוק קבע מסגרת ברורה ליישום הזכות למידע. במסגרתו של החוק נקבעו כללים פרוצדורליים ברורים לקבלת מידע. בקביעות אלה ביקש המחוקק להנגיש את הזכות למידע לכל אזרחית ואזרח ולכל תושבת ותושב, תוך קביעת כללים ברורים שאמורים להיות "קלים לתפעול" ובכך להבטיח את תכלית החוק- קבלת מידע.
32. בית משפט נכבד זה עמד, בשורה של פסקי דין, על בסיס החוק ועל מהותו. כך נקבע, בין היתר, בפרשת **רשות החברות הממשלתיות** על ידי שופטת בית המשפט העליון דאז עדנה ארבל כי הזכות למידע היא תנאי למימוש הזכות החוקתית לחופש הביטוי:

"הזכות למידע המונחת בבסיס החוק היא מיסודותיה של התרבות הדמוקרטית והיעדים אותם באה היא להבטיח מהווים תנאי חיוני לקיומו של המשטר הדמוקרטי. **בראש ובראשונה הזכות למידע נתפשת כתנאי הכרחי למימושה ולהגשמתה של הזכות החוקתית לחופש ביטוי.** היא תנאי להגשמת זכות הציבור לדעת וליכולתו של הציבור לגבש עמדות ולבטאן. בנוסף, נגישות למידע המוחזק אצל רשויות השלטון מאפשרת לציבור להפעיל פיקוח ובקרה על רשויות השלטון, גלגול מעורבות בעשייה השלטונית ולקחת חלק בכינונה ובעיצובה של תרבות

⁵ דפנה ברק-ארז **משפט מנהלי** פרק 16 (2010).

⁶ וראו לעניין זה, למשל, בג"ץ 337/66 **עזבון פיטל נ' ועדת השומה שליד עיריית חולון ועיריית חולון** (1967); בג"ץ 142/70 **שפירא נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין**, פ"ד כה(1) 325 (1971) וכן בג"ץ 1601/90 **שליט נ' פרס**, פ"ד מד(3) 353 (1990), שם נקבע כי לציבור נתונה הזכות לעיין בהסכמים קואליציוניים).

שלטונית ראויה, כמו-גם מאפשרת לו לתכנן התנהלותו אל מול הרשות ולקבל החלטות מושכלות בתחומים שונים".⁷

33. קביעתה של כב' השופטת ארבל מעגנת את אחת מן ההצדקות לקיומה של הזכות למידע ובהכרתה של הזכות כזכות חוקתית, וזאת כהצדקה פוליטית דמוקרטית. בהקשר זה, הרי שיורם רבין ורועי פלד עמדו על ארבע הצדקות מרכזיות שיש בהן כדי להצדיק הכרה בזכות למידע כזכות חוקתית:

א. ההצדקה הפוליטית-דמוקרטית;

ב. ההצדקה הקניינית;

ג. ההצדקה המכשירית;

ד. וההצדקה מטעמי ביקורת על הרשות.⁸

34. במסגרת מאמרו, הרחיבו רבין ופלד על ההכרה בזכות, ולהלן יובאו הדברים בקצירת האומר:

35. **ההצדקה הפוליטית-דמוקרטית** מתרכזת בכך שכדי לממש את זכותו של אדם, ולהשתתף במשחק הדמוקרטי, תנאי-בלעדי-אין הוא האפשרות "להצטייד" במידע מהימן, כפי שניתן לראות בפרשת **רשות החברות הממשלתיות**, וכן בציטוט להלן מפרשת **חברת החדשות**:

"חופש המידע הוא חיוני לקיום שוק רעיונות יעיל, ועל כן חיוני הוא לגילוי האמת.

חופש המידע הוא חיוני להגשמתו העצמית של האדם, לעיצוב אישיותו ולמימוש

זכות הבחירה שלו. חופש המידע הוא כלי הכרחי להגשמת המשטר הדמוקרטי".⁹

36. **ההצדקה הקניינית** נוגעת לתפיסה שלפיה הבעלות על המידע הציבורי היא של הציבור, וכי זה שמור אצל השלטון בנאמנות, ועל כן יש לתתו לכל דורש.¹⁰

37. **לפי ההצדקה המכשירית**, הזכות למידע מהווה כלי למימוש זכויות אחרות. באמצעות מידע, ניתן לבחון את המצב העובדתי בסוגיות שונות, ובאמצעות זאת לקדם זכויות ולהגן עליהן באמצעות הצגת מידע מהימן מהרשויות, ובתוך להוביל לשינוי המצב הקיים נוכח חשיפת המידע.

38. ההצדקה האחרונה היא **האפשרות לפקח על השלטון**. באמצעות גישה למידע יכול האזרח או התושב לבקר את פעולות הממשלה ולפקח עליהן. המדובר בהצדקה המצויה בלב ליבו של החוק:

"קבלת מידע על-אודות דרכיו ואורחותיו של השלטון **חיונית היא ליכולתו של**

הציבור לפקח על פעילותו של רשויות השלטון; וידיעתן של רשויות השלטון כי

חשופות הן לביקורת תביא מצדה ליתר סדר ומשטר ותרתיע אותן מעשיית מעשים

החורגים מן המותר והראוי".¹¹

39. האפשרות לקבל מידע בהתאם לחוק חופש המידע מהווה, כאמור, אמצעי מרכזי במסגרת **פעילותו של המבקשות לקידום מנהל תקין ולהבטחת איכות השלטון**. לא אחת מביאה קבלת המידע לחשיפת פגמים, ליקויים והפרות דין בעבודת הרשויות, ועם קבלת המידע פועלות המבקשות ודומיהן בכלים משפטיים, תקשורתיים או בכלים ציבוריים אחרים להסרת פגמים אלה ולתיקונם.

40. במקרים המתאימים פונות חלק מהמבקשות לבתי המשפט בערכאות השונות ועותרות להסרת חוסר חוקיות שנחשפה רק בזכות קבלת המידע, ושלא הייתה כל דרך מעשית אחרת לגלותה אלא באמצעות מימוש הזכות למידע על-פי חוק חופש המידע. ישנם מקרים שבהם מודה הרשות, כבר במועד מסירת המידע, בקיומו של הפגם שהמידע מעלה, ומתחייבת לתקנו מיוזמתה.

41. במקרים אחרים, עצם הגשת בקשת המידע עשויה להוביל לתיקון ליקויים. כך, למשל, במקרים שבהם

⁷ עע"ם 9341/05 **התנועה לחופש המידע נ' רשות החברות הממשלתיות**, פס" 15 לפסק דינה של השופטת ארבל (אר"ש 19.5.2009).
⁸ יורם רבין ורועי פלד "הזכות החוקתית לקבל מידע" **ספר זליה דורנר** 463 (שולמית אלמוג, דורית ביניש ויעד רותם עורכים, התשס"ט).

⁹ עע"ם 6013/04 **מדינת ישראל, משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ**, פ"ד ס(4) 60, 74 (2006).

¹⁰ כך, למשל, עע"ם 8282/02 **הוצאת עיתון "הארץ" נ' מדינת ישראל, משרד מבקר המדינה**, פ"ד נח(1) 465, 470-471 (2003) (להלן: **פרשת הארץ 2002**).

¹¹ שם.

מתבקש מידע שחובה על הרשות להחזיקו (דוגמת רישומי עזר או פנקסים שונים) והיא אינה עושה כן, בקשת המידע עצמה מניעה את הרשות לתקן את דרכה ולפעול בהתאם לדין. ניתן להניח כי לא פעם, עצם ההבנה שהמידע המבוקש מהרשות עומד בפני חשיפה מניעה את הרשות לתקן פגמים בעבודתה בטרם ייחשף המידע, וגם בכך יש תועלת רבה למנהל התקין.

42. אם כן, ביסוד הזכות למידע הצדקות ותכליות נעלות וחשובות. מבלי לגרוע מחשיבות השימוש שעושים בו גורמים אחרים מן הציבור, ובמלוא הצניעות, ניתן לומר כי לשימוש שעושות המבקשות, המערערת ודומותיהן בכלים שמעמיד החוק **תרומה ציבורית משמעותית, ניכרת ומוכחת** ודוגמאות ישנן למכביר.

ד. תמונת מצב – פסיקת הוצאות משפט בעתירות חופש מידע בגין אי-מתן מענה

43. כפי שתואר לעיל, המבקשות, כמו גם המערערת, מתמודדות בשנים האחרונות עם תופעה שבמסגרתה רשויות ציבוריות לא מוסרות מענה לבקשות מידע במסגרת המועדים הקבועים בחוק, מה שמאלץ אותן לפנות לבתי המשפט לקבלת סעד.

44. בסיום הליכים מעין אלה מוגשת על פי רוב בקשה לפסיקת הוצאות מטעם העותרת, וזאת לאחר שמענה לבקשת מידע נמסר לעותרת על ידי הרשות שלא עמדה במועדים הקבועים בחוק. ככלל, פסיקת הוצאות בהליכים מעין אלו מתבססת על ההלכת **אל נסאסרה** המעגנת את זכותו של עותר להוצאות אם שעתירתו נמחקה נוכח כך שההליך התייטר ההליך, אף שנמצא כי זו הייתה מוצדקת, זכאי לקבלת הוצאות משפט.¹²

45. מניסיון של המבקשות עלה כי ישנה שונות רבה בגובה ההוצאות שנפסקות בתיקים השונים, אף שלא בהכרח רבים ישנו הרבה מן המשותף. נוכח העובדה שהפער עומד לעיתים על אלפי שקלים, החל לבצע אחד ממייסדי המבקשת 3 וחבר הוועד המנהל שלה, מר גיא זומר, ניטור של פסיקת הוצאות במשותף עם מבקשת 1. במסגרת המחקר נבחנו 433 החלטות של בתי המשפט לעניינים מנהליים במחוזות השונים, ובין אלה נבחנו 320 מקרים שעניינם אי-מתן מענה. רשימת התיקים מצורפת לעמדה זו **כנספח א'**, ומציגה את פרטי ההליך, המחוז, מספר הדיונים שהתקיימו וסכום ההוצאות שנפסקו. יוער כי מאגר נתונים מלא מצוי אצל המבקשות, וככל שזה יידרש, הוא יועבר לבית המשפט הנכבד.

46. מהנתונים עלה שב-165 מקרים פסק בית המשפט הוצאות בסוף ההליך, לאחר טיעונים להוצאות.

47. בבחינת הנתונים, ניתן לזהות שונות רבה המאופיינת בתיקים שנבחנו, ובין היתר בין המחוזות השונים.

48. להלן יובאו מספר דוגמאות שיש בהן כדי להציג את ההבדלים הרבים בין פסיקת הוצאות בהליכים שנפתחו בגין אי-מתן מענה, וזאת מאז ראשיתה של שנת 2022:

א. הממוצע הכללי במסגרת 165 המקרים שנבחנו עומד על 3,884 ₪ ואילו החציון עמד על 3,500 ₪ בלבד.

ב. במחוז ירושלים, ב-63 הליכים ממוצע ההוצאות שנפסקו עמד על 5,733 ₪ ואילו החציון עמד על 6,500 ₪.

ג. במחוז חיפה, ב-27 הליכים ממוצע ההוצאות שנפסקו עמד על 3,388 ₪ ואילו החציון עמד על 3,500 ₪.

ד. במחוז צפון, ב-23 הליכים ממוצע ההוצאות עמד על 3,298 ₪ ואילו החציון עמד על 3,000 ₪.

ה. במחוז מרכז, ב-25 הליכים ממוצע ההוצאות עמד על 2,440 ₪ ואילו החציון עמד על 2,250 ₪.

ו. במחוז תל-אביב, ב-20 הליכים ממוצע ההוצאות עמד על 2,425 ₪ ואילו החציון עמד על 2,000 ₪.

ז. במחוז דרום, ב-7 הליכים ממוצע ההוצאות עמד על 414 ₪ בלבד ואילו החציון עמד על 300 ₪.

¹² בג"ץ 842/93 אל נסאסרה נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מח(4) 217 (1994).

49. מהאמור ניתן ללמוד בנקל כי סביר שמבקש מידע שבחר לעתור נוכח העובדה שרשות ציבורית לא השיבה לבקשתו **ייצא בחיסרון כיס**. זאת שכן ככלל, השקעת המשאבים הכרוכה בהגשת עתירה, במיוחד אם בעל דין מיוצג, היא לבטח גבוהה באופן משמעותי מהסכום המתואר לעיל. המצב הוא קיצוני במיוחד במחוז הדרום שבו ממוצע ההוצאות אף לא מגיע לסכום האגרה שאינו מוחזר בהתאם לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז–2007, העומד על למעלה מ-500 ₪.
50. כך וגם כך עולה כי ממוצע ההוצאות שנפסקות נמוך בכ-50% מהתעריף המינימלי המומלץ של לשכת עורכי הדין לעתירות מנהליות, העומד נכון ליום זה על 8,196 ₪, וזאת בהתאם לפרט 4(ג)1 לתוספת לכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס–2,000. סכום זה מהווה את נקודת המוצא שקבע מחוקק המשנה במסגרת תקנה 153 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט–2018, הקובעות כי סכום ההוצאות לא יפחת מהסכום האמור בכללים, אלא "מטעמים מיוחדים".
51. ודוק, במרבית ההחלטות המוכרות למבקשים אין כל הצדקה הנראית לעין לחריגה זו ולא ניתן ללמוד מן ההכרעות על הצדקה לפסיקת הוצאות נמוכה.
52. קשה להתעלם מהנתונים האמורים ומכך שיש בפסיקת הוצאות מעין אלו כדי ליצור שני תמריצים שליליים שסופם פגיעה קשה בזכות למידע: הראשון, תמריץ שלילי לרשויות הציבוריות לעמוד בלוחות הזמנים הקבועים בחוק. רשות ציבורית מודעת לכך שאף אם היא תגיע לבית המשפט, הרי ש"חוטא ייצא נשכר" וכי אף אם תיאלץ לשלם הוצאות משפט מכספי משלם המיסים, הרי שמדובר יהיה בסכום שאינו משמעותי. השני, מדובר באפקט מצנן משמעותי למימוש הזכות למידע וכן לזכות הגישה לערכאות. כמעט ברור כי מרבית המבקשים לממש את זכותם למידע לא יכנסו ל"הרפתקה" משפטית ולבטח לא כשההרפתקה מותירה אותם בחסרון כיס.

ה. התקנות הרלוונטיות – תקנות בתי המשפט לעניינים מנהליים ותקנות סדר הדין

האזרחי

53. הסמכות לפסוק הוצאות משפט נתונה לבית המשפט לעניינים מנהליים בהתאם לתקנה 41 לתקנות בתי המשפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), התשס"א–2000. מדובר בתקנה השותקת בנוגע להיקף שיקול הדעת של בית המשפט בבואו לפסוק הוצאות משפט.
54. תקנות סדר הדין האזרחי ערכו רפורמה גם בסוגיית הוצאות המשפט. כך, תקנות 151–157 לתקנות סדר הדין האזרחי, קבעו מסגרת נורמטיבית לשיקול הדעת בעת קביעת גובה ההוצאות. בין היתר, קבע מחוקק המשנה בתקנה 151 את התכלית העומדת בבסיס ההכרה בהוצאות:
- "חיוב בעל דין בתשלום הוצאות נועד לשפות את בעל הדין שכנגד על הוצאותיו בהליך בהתחשב בתוצאותיו, במשאבים שנדרשו לניהולו ובהתנהלות בעלי הדין".
55. השינוי בא לידי ביטוי גם בפסיקות של בית משפט נכבד זה, אשר עמד על שינוי ברירת המחדל ולתפיסה חדשה הנוגעת לפסיקת הוצאות, כפי שקבע כב' השופט דוד מינץ בפרש **חברת אמבלייז**:
- "אחד מן השינויים שתקנות אלה מביאות בכנפיהן הוא ברירת מחדל של חיוב בהוצאות כאשר על בית המשפט להצביע על טעמים מיוחדים על מנת שלא לעשות כן [...] זאת ועוד, תקנה 151(א) לתקנות קובעת כי תכלית חיוב בעל דין בהוצאות היא 'לשפות את בעל הדין שכנגד על הוצאותיו בהליך בהתחשב בתוצאותיו'".¹³
56. בהמשך, קובעת תקנה 152 כי רק מ"טעמים מיוחדים" לא ייפסקו הוצאות משפט, וכן כי תעריף המינימום, לפי תקנה 153, הוא התעריף הקבוע בכללי לשכת עורכי הדין.

¹³ ע"א 7440/19 חברת אמבלייז בע"מ נ' Double U Trading Fund Inc (אר"ש 27.4.2021).

57. על מנת לבאר את המצב יובהר כי כללי לשכת עורכי הדין קובעים סכום של 8,196 ₪ להליך מנהלי, אלא במקרים מיוחדים. יוער בהקשר זה כי הפסיקה הכירה זה מכבר בסכום זה כרף הנמוך לפסיקת הוצאות.¹⁴
58. בפסקי הדין מושא הערעור, לא ניתן היה למצוא כל הצדקה ממשית לסטייה מהסכומים האמורים, וזאת בסתירה לאמור בתקנות סדר הדין האזרחי, ולחובת ההנמקה הקבועה שם שניתן בהחלט ללמוד ממנה לענייננו.
59. כל קביעה אחרת תוביל למציאות שבה "חוטא ייצא נשכר", שכן התנהלותו שלו היא שהובילה להליך המשפטי, תוך פגיעה קשה בזכות למידע.
60. מעבר לכך, לעמדת המבקשות, מציאות שבה בתי המשפט נוהגים לפסוק הוצאות על הצד הנמוך (ובמקרים מעין אלו, על הצד הנמוך מאוד), פוגעת פגיעה קשה בתמריץ של הרשויות הציבוריות השונות לעמוד בהוראות החוק. למעשה היא יוצרת הכשר ותמריץ לרשות, לפעול בניגוד לדין, ביודעה כי הסיכון שבגרירת רגליים, עיכוב והתעלמות, אינו נושא עימו חשש לחיוב משמעותי בהוצאות – אלא רק ערכי מטרד קל שהם בבחינת זוטי דברים.
61. בעצם העובדה שהרשויות הציבוריות רק מרבות במקרים שבהם הן אינן משיבות לבקשות מידע במסגרת המועדים הקבועים בחוק ניתן לזהות מעין שימוש לרעה בהליכי משפט. לשון אחר, משעה שרשויות ציבוריות מודעות לכך שהן "מרוויחות" זמן משעה שהן בוחרות שלא להשיב לבקשות מידע, הן יודעות כי ייתכן שלעולם לא ישיבו לבקשה, ולחילופין, ייתכן שלא תהא לאלה ברירה אלא להשיב לבקשה נוכח הגשת עתירה.
62. נוכח העובדה שהגשת העתירה לא מולידה השתת הוצאות משמעותיות, הרי שנוצרת מציאות שבמסגרתה מי שנפגע מהגשת העתירה הוא מבקש המידע עצמו.
63. גם בדברים אלו דן בעבר בית המשפט הנכבד, וזאת בנוגע למקרים שבהם נראה כי בעל דין עושה שימוש לרעה בהליכי משפט, ועל האופן שהפסיקה צריכה להתייחס לכך. במסגרת פרשת **SKS Holding LLC**, קבע כב' השופט סולברג את הדברים הבאים:
- "אין לכחד, חלק גדול מהתמריץ לשימוש לרעה בהליכי משפט, נובע מסלחנות יתר של המערכת המשפטית, שאינה גובה מחיר הולם עבור ניסיונות פסולים מעין אלו. נוכח גישה מקלה זו, בעל דין הפועל באופן רציונלי, ועורך 'ניתוח כלכלי' בסיסי, מגיע למסקנה שהנזק שעתיד להיגרם לו, אם בכלל, משימוש לרעה בהליכי המשפט, קטן בהרבה מן התועלת שהוא עשוי להפיק מכך. על כגון דא נאמר בתלמוד 'לאו עכברא גנב אלא חורא גנב' (= אין להאשים את העכבר הגונב חיטים מבעל הבית, כי אם את החור שבאמצעותו עלה בידו להיכנס למקום הגנבה) (בבלי, קידושין נו, ע"ב). כלל גדול לימדונו חכמינו: אין לתלות את הפְּשֵׁל בפרט שפְּשֵׁל, כי אם במערכת, אשר לא מנעה את דפוס הפעולה שהביא לְפֶשֶׁל".¹⁵
64. גישה זו "מנוונת" את אותן הרשויות בכל הנוגע למנהל תקין ולטוהר מידות בשורותיהן, ועלולה לאיין את שורת התמריצים שנסקרו לעיל. ישנו חשש ממש, והמספרים מעידים על כך, כי אם רשות תדע כי ההוצאות שהיא סופגת בסיום הליך כמתואר בעמדה זו הוא על הצד הנמוך עד מאוד, הרי שהיא עלולה להעדיף להתעלם מבקשות מידע שאינן נוחות לה, ובכך להתיש כלכלית את מבקש המידע. מקל וחומר שגישה זו פוגעת בתמריץ לתקן פגמים בעבודת הרשות עוד בטרם נדרשה למסירת המידע. בכך נפגעות הן תכליותיהן של הוצאות המשפט כפי שהוכרו בפסיקה (ובכלל זאת – התכלית בדבר הכוונת התנהגות הצדדים), והן תכליותיו של חוק חופש המידע.

¹⁴ עת"ם 40431-01-16 דחף-דלק בע"מ נ' רשות שדות התעופה (אר"ש 22.3.2016).
¹⁵ רע"א 8921/20 SKS Holding LLC נ' אורן, פסי' 34 לפסק דינו של השופט סולברג (אר"ש 13.5.2021).

ו. פסיקת הוצאות בהליך מנהלי

65. ההלכה הנוגעת לפסיקת הוצאות במקרים שבהם עתירה נמחקת נוכח התייתרות הסעד בשל התנהלות המשיב נקבעה בפרשת אל נסאסרה. גם לעמדת המבקשות שגה בית המשפט קמא כשהתעלם מהמבחנים שנקבעו בפסיקה ומהוראות תקנות סדר הדין האזרחי החדשות, כפי שאלה תוארו לעיל, ובמיוחד בנוגע להתעלמות מכללי לשכת עורכי הדין, המהוות בהתאם לפסיקה את הרף הנמוך להוצאות.¹⁶
66. בפרשת אל נסאסרה, המהווה את ההלכה הפסוקה לעניין זה, נקבעו ארבעה מבחנים שעל בית המשפט לבחון בבואו להכריע בסוגיית ההוצאות בהליכים מנהליים:
- א. **הצידוק בהגשת העתירה** – המבחן הראשון על פי הלכת אל-נסאסרה היא השאלה אם הייתה הצדקה להגשת העתירה.
- ב. **שמא הזדרזה המערערת להגיש את העתירה** – המבחן השני נוגע לשאלה אם המערערת הזדרזה להגיש את העתירה. כפי שתואר בכתב העתירה, המערערת המתינה תקופה ארוכה לקבלת תשובה, ושלחה מספר תזכורת והמתינה עם הגשת העתירה. כמו כן, חוק חופש המידע קובע, ממילא, מועדים ארוכים במסגרת החוק, הרי שאין הצדקה ולא הייתה הצדקה לדרוש להמתין פרק זמן נוסף.
- ג. **שמא היה שיהוי בעתירה** – המבחן השלישי נוגע לשאלה האם היה מקום להגיש את העתירה בשלב מוקדם יותר. העתירה הוגשה רק לאחר שהבינה המערערת שעשתה כל שלאל ידה על מנת להימנע מהגשת עתירה, וזו הוגשה במסגרת המועדים הקבועים בדין.
- ד. **שמא הגשת העתירה היא שהובילה את המשיב להפסיק את מחדלו/לשנות את החלטתו ולהעניק לעותר את הסעד המבוקש** – המבחן הרביעי והחשוב מבקש לבחון את הקשר הסיבתי שבין הגשת העתירה לבין מסירת המידע על ידי המערערת.
67. במסגרת כתב הערעור ניתן לזהות כי המערער עומד במבחנים האמורים, ולא ניכר כי ישנם טעמים ייחודיים שיש בהם כדי להצדיק פסיקת הוצאות על הצד הנמוך, אשר חורגת מכללי לשכת עורכי הדין.
68. בנוסף, הלכות נוספות עומדות גם כן לצד המערערת. כך, בשנת 2010 פסק בית המשפט הנכבד במסגרת פרשת איונוב כי נקודת המוצא היא שאם אכן התייתרה העתירה ונמסר הסעד ללא פסיקה של בית המשפט, הרי שעל המשיב לעתירה להראות מדוע לא הייתה הצדקה לעתירה כדי להימנע מפסיקת הוצאות נגדו:

"אם העותר קיבל את הסעד לו עתר – במלואו או בעיקרו – כי אז קמה חזקה לטובת העותר לפיה העתירה שהגיש היתה מוצדקת. משמעות הדבר היא כי **הנטל עובר למשיבים להוכיח כי לא התקיימה הצדקה לעתירה או כי לא התקיים קשר סיבתי בין הגשת העתירה לבין קבלת הסעד**. חזקה כאמור מוצדקת מטעמים מהותיים שהרי בנסיבות בהן העותר זכה לסעד אותו ביקש ובעתירתו לא נפל פגם של שיהוי או אי מיצוי הליכים, כי אז ראוי לכאורה שהצד שכנגד **ישא בחסרון הכיס שנגרם לעותר עקב הגשת העתירה**, אלא אם כן יוכיח הצד שכנגד אחרת".¹⁷

¹⁶ ע"א 2617/00 מחצבות כנרת (שותפות מוגבלת) נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, נצרת עלית, פ"ד ס (1) 600, 615 (2005); עת"ם 40431-01-16 דחף-דלק בע"מ נ' רשות שדות התעופה (אר"ש 22.3.2016).
¹⁷ בג"ץ 2908/06 איונוב נ' שר הפנים, פס" 5 להחלטה (אר"ש 21.4.2010).

69. כך גם בית משפט נכבד זה קבע בשנת 2016, במסגרת פרשת **שטבון**, כי עצם התייתרות הסעד בעקבות הגשת עתירה מקימה מעין חזקה שהגשת העתירה הובילה או זירזה את קבלת הסעד, וזאת בין היתר נוכח התנהלות הרשות עובר להגשת העתירה:

"בענייננו מתקיים השיקול המשמעותי בפסיקת הוצאות בכל הנוגע לקיום קשר סיבתי בין הגשת העתירה לבין קבלת הסעד [...] בנסיבות אלה, **ניתן להסיק כי הגשת העתירה והדיון בה הובילו, לכל הפחות, לזירוז קבלת הסעד**. אפילו היה העניין נפתר בסופו של דבר גם ללא הגשת העתירה, נוכח ההתנהלות שקדמה לה, יש יסוד סביר להניח כי הגשת העתירה תרמה תרומה משמעותית לקבלת הסעד באופן ובזמן שניתן"¹⁸.

70. הדברים יפים גם לענייננו, המידע נמסר אך לאחר העתירה ואילו לא הוגשה על ידי המערערת, סיכוי גבוה שלא היה נמסר לעולם.

71. לעמדת המבקשות מן הראוי היה כי בית המשפט קמא יתייחס לתקנות סדר הדין האזרחי החדשות, אשר קבעו עקרונות מנחים שיש בהם כדי לחזק את העמדה שלפיה היה מקום לפסוק הוצאות בהליך האמור, וכן כי אין לסטות מהתעריף המינימלי של כללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000. בד בבד, בית המשפט קמא סטה אף מהכללים שנקבעו בפסיקה באשר לפסיקת הוצאות בהליכים מנהליים, וזאת מבלי ליתן טעם לחריגה מהלכתו של בית המשפט העליון.

ז. חשיבות פסיקת הוצאות וביקורת שיפוטית על התנהלות הרשות

72. בית המשפט הוא הגורם המרכזי (ובמובנים רבים, היחיד) שנתונה לו הסמכות לבחון את החלטותיהן המנהליות של הרשויות הציבוריות שחייבות בחוק חופש המידע. בצר למבקשות, לעיתים תכופות הן נאלצות לפנות לבתי המשפט המנהליים, בתקווה לקבל סעד אשר יהיה בו כדי לחזק את זכות הציבור למידע.

73. על חשיבותה של הביקורת השיפוטית הרחב יצחק זמיר בספרו הסמכות המנהלית בצינו את המסד של הפעלת הביקורת השיפוטית:

"התפקיד הראשון של הביקורת השיפוטית הוא לתקן עוול שנגרם לאדם שלא כדין על ידי רשות מנהלית בטעות, רשלנות או שרירות. תיקון עוול כזה אינו אינטרס של אותו אדם בלבד. בדמוקרטיה, שמעמידה את האדם בראש מעייניה, הרי זה גם אינטרס ציבורי. לדוגמה, פגיעה בחופש הביטוי של אדם מסוים מכרסמת גם בחופש הביטוי של הציבור כולו"¹⁹.

74. באשר לחשיבותן של הוצאות המשפט עבור בעל דין הפונה לקבלת סעד לערכאות שיפוטיות, נכתב רבות. כך, קבע בית משפט נכבד זה מספר עקרונות הנוגעים לתפיסה זו ולעקרונות העומדים בבסיס פסיקת הוצאות:

"העיקרון האחד הנו הבטחת זכות הגישה לערכאות. אין חולק עוד כי המדובר בזכות יסוד של הפרט [...] יש בה גם אינטרס של הציבור כולו בשלטון החוק ובאכיפת החוק. **השאלה אם יכול בעל דין לשאת בעלות ההליך, כמו גם השאלה אם עליו לשאת בהוצאות הצד שכנגד, משליכה אפוא על זכות הגישה לערכאות ויכולת המימוש של זכות זו**. יש להימנע מהרתעת יתר של בעלי הדין [...] העיקרון השני מצוי בשמירה על זכות הקניין של הפרט. חיוב בעל דין לשאת בהוצאות המשפט, בין בהוצאותיו שלו – אם זכה בהליך, ובין בהוצאותיו של בעל הדין שכנגד

¹⁸ בג"ץ 4573/15 שטבון נ' השר לענייני דתות, פס' 10 לפסק הדין (אר"ש 14.9.2016).
¹⁹ יצחק זמיר **הסמכות המנהלית** כרך ראשון 76 (1996).

– אם הפסיד בהליך, יכולה היא להיחשב כפגיעה בקניינו של הפרט. **כל כלל לעניין פסיקת הוצאות כולל בחובו ממילא גם תכליות של הגנה על זכות הקניין**.²⁰

75. רוצה לומר, החלטה שלא לפסוק הוצאות פוגעת קשות בבעלי דין – לרבות בזכות הגישה לערכאות – שכן בפועל הותרת בעל דין ש"זכה" בסעד בחיסרון כיס, תוביל לאפקט מצנן לפנייה נוספת לבתי המשפט, ובתוך כך לפגיעה באפשרות לבקש סעד מהערכאות השיפוטיות ובאפשרות לממש את הזכות למידע.
76. כך במיוחד בעולם המשפט המנהלי שבו מדובר באופן אינהרנטי בהליך של **צד חזק מול צד חלש – המדינה מול האזרח**. אף שמדובר בכסף ציבורי, כאשר נפסקות הוצאות משפט כנגד המדינה, אין מדובר במקרה שבו ישנו חשש לפגיעה קשה בקניינו של בעל דין. נהפוך הוא, הותרת המציאות ככזו שמאפשרת למדינה להתנער מאחריות על הליכים שנפתחו בשל התנהלותה, פוגעת בצורה ברורה וקשה עוד יותר בבעל הדין שקיבל את הסעד בניגוד לזכותו לבית המשפט. אין כל הצדקה, לעמדת המערער, שיוותר מצב שבמסגרתו לא יושב מצבו של עותר, ובמקרה שלנו, של מבקש מידע, למצבו עובר להגשת העתירה, ואף עובר להגשת בקשת המידע.
77. הפרקטיקה והסטנדרט הנוהג, שהפך לנורמה בקרב חלק מהרשויות הציבוריות, לא אחת ולא שתיים, הוא לא להשיב כלל לבקשות מידע או להשיב להן באיחור ניכר, ולפיכך הזכות למידע מקופחת תדיר ואינה ממומשת. ניתן לצאת מנקודת הנחה שלא לכך פילל המחוקק בשעה שעיגן את הזכות למידע בחקיקה ראשית. בד בבד, מובן כי מרבית מבקשי המידע נעדרים הכישורים, המיומנות והמשאבים הנדרשים לצורך ניהול הליך משפטי מנהלי. זאת, הן מבחינת הכרת הפרוצדורה להגשת עתירה והן מטעמים כספיים, המתחילים בצורך להותיר בקופת בית המשפט את סכום האגרה (למעלה מ-2,000 ₪) עד להכרעה בהליך. לפיכך, עומדים מבקשי מידע בפני שוקת שבורה. נוכח האמור, תגמול ושיפוי העותרים הוא מרכיב משמעותי ביכולת של אותם גופים למלא את **תפקידם הציבורי** ויכולתם להתמיד במאבק למען יישום הוראות חוק חופש המידע לאורך זמן, כפי שעושה המערער והמבקשות להצטרף.
78. כך וגם כך, הרי שמבקש מידע הוא מבקש מידע ולא נראה שיש מקום להבחין אלה מאלה, אלא במקרים מיוחדים שבהם יתנו מי מבעלי הדין הצדקות קונקרטיות לחריגה מעין זו וזאת על בסיס תשתית עובדתית עמדת המבקשות היא אפוא, כי מדיניות משפטית ראויה תהא כזו שתתמרץ את הרשות ואת המשיבים הרלוונטיים למסור מידע שהם מחויבים למסור על פי חוק ולכל הפחות תשובה מתאימה כמצוות הדין ובהתאם להנחיותיו, מבלי לאלץ את הפונים בהתאם לחוק חופש המידע לקבל את מבוקשם רק לאחר פנייה לבית המשפט. ניכר כי לפסיקת הוצאות ישנו מקום משמעותי במארג התמריצים הזה.
80. עוד יוער כי על-פי פסיקתו של בית המשפט העליון, נקודת המוצא לשיעור ההוצאות שיש לפסוק, היא "הוצאות ריאליות, כלומר ההוצאות שהוציא בפועל או שהתחייב להוציא". ההוצאות צריכות להיות פרופורציונליות להליך עצמו ולמהותו, בכל מקרה על-פי נסיבותיו.²¹
81. בד בבד, באשר לתמריץ השלילי הרי שעל חשש זה עמד הלל סומר עוד לפני שנים רבות בספרות המשפטית, בציינו כי המועדים הקבועים בחוק אינם בגדר עניין טכני, כי אם קביעה הטומנת בחובה את ליבת מימוש הזכות למידע:

"בקשה לקבלת מידע צריכה להיענות במהירות, ביעילות, בזול וברוב מוחלט של המקרים (שאינם נכנסים לגדרם של הסייגים [...]) על פי החוק, ללא כל עיכוב מיותר המחייב התנצחות עם הרשות ופנייה לערכאות. **כל העֶרְמָה של קשיים על מימוש הזכות לקבלת מידע פוגעת במטרה הדמוקרטית של הזכות**. עיכוב בקבלת המידע בזמן אמת מונע מהציבור לגבש את דעתו במועד לגבי סוגיות אקטואליות. כמו כן,

²⁰ בג"ץ 891/05 תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' הרשות המוסכמת למתן רשיונות יבוא-משרד התעשייה המסחר (אר"ש 30.6.2005).

²¹ ע"א 2617/00 מחצבות כנרת (שותפות מוגבלת) נ' הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, נצרת עילית, פ"ד ס(1) 600, 615 (2005)

לאור העלויות הגבוהות הכרוכות בפנייה לבית המשפט, סירוב הרשות למסור את המידע מרצונה כחוק, יביא בחלק ניכר מן המקרים לאי-מימושה של הזכות לקבלת המידע, גם אם על פי דין היה המבקש זכאי לקבלו [...] במקרים רבים, מסכימים נציגי הרשות למסור את המידע... עם הגיעם לדיון בבתי המשפט בעתירה למסירת המידע [...] גישה כזו מעידה כי לא היה מקום לאי-מסירתו של המידע מלכתחילה, וכי תקוותה של הרשות הייתה שהמבקש יתייאש מן הקשיים המוערמים עליו ולא ישקיע את משאבי הזמן והכסף הניכרים הכרוכים בפנייה לבית המשפט.²²

82. מהאמור עולה כי בתי המשפט השונים אינם ערים למגמות הנוגעות הן למנעד הפסיקות הנוגעות להוצאות המשפט והן למספר המקרים הרב שבמסגרתו אנו עדים לכך שהרשויות הציבוריות גוררות את מבקשי המידע לבתי המשפט, וזאת באין ברירה. ברור לכל כי אף לא אחת מן המבקשות שמחה בעתירות שבבסיסן עומדת התעלמות מצד הרשות הציבורית, אך לבטח שמציאות שבה "חוטא ייצא נשכר" נוכח פסיקת הוצאות על הצד הנמוך היא מציאות שלא נכון ולא ראוי להשלים עימה.

ח. התערבות ערכאת הערעור בגובה הוצאות המשפט על פי הדין החל

83. אף שבית משפט נכבד זה קבע בעבר שאין זו דרכה של ערכאת ערעור להתערב בשיקול הדעת של הערכאה הדיונית בקביעת הוצאות משפט, הרי שנדמה שהמקרים מושא הערעור הם החריגים שמצדיקים התערבות, בהתאם לפסיקה.

84. במסגרת פרשת **קוטלר** קבע בית המשפט הנכבד מבחנים למקרים כאמור. בהתאם להלכה – במקרים של **טעות משפטית**, וכן במקרים שבהם נתגלה פגם או פסול בשיקול-דעתה של הערכאה הראשונה, ראוי יהיה להתערב בהחלטות מעין אלו.²³

85. מקרה חריג כמו זה שעומד במרכז ההליך מהווה הצדקה להתערבות, יש בו כדי להאיר סוגיה שפוגעת באופן משמעותי במימוש זכות המצויה במארג זכויותיו של האזרח הישראלי. בהקשר זה מדובר בהזדמנות יקרה מפז לקבע הלכה ברורה אשר תבטיח ותשמור על הזכות למידע וזכות הגישה לערכאות, אשר נפגעות באופן אינהרנטי. כפי שמתארת המערערת בערעורה, הרי שפסיקתו של בית המשפט קמא פוגעת בצורה דרמטית בגובה ההוצאות הריאליות לו זכאי עותר – מה שמוביל לכך שעותר, המבקש לממש את זכותו למידע, נאלץ לשלם סכומי כסף גדולים אך משום מחדל של רשות ציבורית.

ט. סוף דבר

86. במסגרת עמדה זו, עמדו המבקשות על ההצדקות לאשר את הצטרפותן להליך כידידות בית המשפט ובתוך כך כמי שיש להן את היכולת לפרוס בפני בית המשפט הנכבד שיקולים שונים הנוגעים לחשיבות השאלה המשפטית העומדת במרכז ההליך.

87. בענייננו ונוכח הסקירה המקיפה שהציגו המבקשות על פסיקת הוצאות בעתירות אי מתן מענה, נראה כי הערעורים שהובאו בפני המשפט הנכבד מוצדקים ויש לקבלם. כמו כן, נכון יהיה, לעמדת המבקשות, לקבוע כי הסטנדרט הרצוי הוא הסכום הקבוע בכללי לשכת עורכי הדין, ויש לסטות ממנו רק במקרים חריגים, כאשר מבקש המידע לא עומד במבחנים שקבע הפסיקה. על מת להבטיח שלא ייווצר מצב שבו מבקשי מידע לא ייצאו בהפסד, מקום שבו הם מבקשים לממש את זכותם למידע ונאלצים להשקיע ממשאביהם לצורך כך.

²² הלל סומר "חוק חופש המידע: הדין והמציאות" המשפט ח 438, 435 ו-445-446 (תשס"ג).

²³ בע"א 1937/92 קוטלר נ' קוטלר, פ"ד מט(2) 233 (1995).

88. אי-פסיקת ההוצאות או פסיקת הוצאות נמוכה פוגעת בעקרונות רבים, כפי שכבר נטען, כמו השפעה על זכות הגישה לערכאות, הזכות למידע וכן על האפשרות לקדם זכויות אחרות ומכאן חשיבותו של הליך זה ויצירת סטנדרט אחיד בפסיקת הוצאות בעתירות מסוג אי מתן מענה.

ל
רחלי אדרי, עו"ד

ב/א/ר 30
תומר נאור, עו"ד

א/ר 30
אור סדן, עו"ד

ב/א/ר 30
אלעד מן, עו"ד

8 במאי 2023, י"ז באייר התשפ"ג, תל-אביב

נספח א'

התיקים שנבחנו ובהם בית המשפט פסק בעניין
הוצאות בעתירות שהוגשו בגין אי-מתן מענה

נספח א'

0 שם ההליך	בית משפט	דיונים	סכום שנספק
1 עת"מ 61052-02-22: שולמן נ' משרד הבריאות - לשכת היועץ המשפטי	המחוזי ירושלים	2	10500
2 עת"מ 50023-06-22: לבוביץ נ' הבריאות ואח'	המחוזי ירושלים	0	10500
3 עת"מ 29046-04-22: הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה/המשרד הראשי ואח'	המחוזי ירושלים	0	10500
4 עת"מ 946-06-22: זק"א ישראל - ילדים של החיים בע"מ (חל"צ) נ' משרד הפנים ואח'	המחוזי ירושלים	1	10500
5 עת"מ 29012-08-22: מי אביבים 2010 בע"מ נ' מדינת ישראל(אחר/נוסף)	המחוזי ירושלים	0	9500
6 עת"מ 26080-03-22: פיקאז נ' עיריית טירת הכרמל	המחוזי חיפה	2	9500
7 עת"מ 44156-04-22: אנלטק בע"מ נ' ה.ל.ר. - החברה לפתוח רחובות בע"מ ואח'	המחוזי מרכז	0	9000
8 עת"מ 34622-06-22: כרמל ואח' נ' מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית ואח'	המחוזי ירושלים	1	9000
9 עת"מ 17004-05-22: התנועה לחופש המידע (ע"ר)	המחוזי ירושלים	1	8500
10 עת"מ 35733-08-22: יעקב נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי ואח'	המחוזי ירושלים	0	8500
11 עת"מ 45893-06-22: רוגוזניצקי נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי	המחוזי ירושלים	0	8500
12 עת"מ 46293-01-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית יפיע ואח'	המחוזי נצרת	2	7864
13 עת"מ 46773-07-22: התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי	המחוזי ירושלים	2	7500
14 עת"מ 48899-02-22: עבדאלנבי ואח' נ' המוסד לביטוח לאומי	המחוזי ירושלים	1	7500
15 עת"מ 65868-03-22: תנו לחיות לחיות (ע"ר) נ' המשרד לאיכות הסביבה/המשרד הראשי	המחוזי ירושלים	1	7500
16 עת"מ 59205-05-22: הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' משרד המשפטים ואח'	המחוזי ירושלים	0	7500
17 עת"מ 59209-05-22: הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי ואח'	המחוזי ירושלים	0	7500
18 עת"מ 30216-04-22: הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' הממונה על יישום חוק חופש המידע במשרד המשפטים-עו"ד מיטל כץ	המחוזי ירושלים	0	7000

19	7000	1	המחוזי חיפה	עת"מ 56093-09-22: רמדאן נ' מועצה מקומית פקיעין
20	7000	0	המחוזי חיפה	עת"מ 3472-08-22: הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' עיריית חיפה ואח'
21	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 42232-03-22: אוניברסיטת בר אילן נ' משרד הרווחה והשירותים החברתיים- המשרד הראשי
22	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 54811-12-22: שחר נ' משרד הכלכלה והתעשייה ואח'
23	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 36198-05-22: עתים - יעוץ ומידע במעגל החיים היהודי (ע"ר) נ' הנהלת בתי הדין הרבניים ואח'
24	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 63936-08-22: שאבי נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי
25	6500	1	המחוזי ירושלים	עת"מ 19591-05-22: שולדמן נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי
26	6500	1	המחוזי ירושלים	עת"מ 4908-11-22: תנועת רגבים נ' הממונה על חופש המידע המינהל האזרחי ביהודה ושומרון
27	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 53935-06-22: הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' משרד הבינוי והשיכון/המשרד הראשי ואח'
28	6500	1	המחוזי ירושלים	עת"מ 18776-04-22: שרבי נ' משרד להגנת הסביבה ירושלים
29	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 39145-10-22: גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' משרד ראש הממשלה ואח'
30	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 49956-08-22: שאבי נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי
31	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 18983-09-22: שאבי נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי
32	6500	1	המחוזי ירושלים	עת"מ 12356-02-22: ועדת העם בע"מ (חל"צ) נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי
33	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 4833-06-22: עתות לזכויות האדם - אל"מ (ע"ר) נ' הורוביץ ואח'
34	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 40674-10-22: סבג נ' מדינת ישראל
35	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 35882-08-22: שאבי נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי
36	6500	1	המחוזי ירושלים	עת"מ 21722-02-22: האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' משרד הביטחון/המנהל האזרחי/הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש
37	6500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 30402-04-22: התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי

6000	0	המחוזי חיפה	עת"מ 49981-08-22: אליאס נ' עיריית טירת הכרמל	38
6000	1	המחוזי חיפה	עת"מ 50525-08-22: אליאס נ' עיריית טירת הכרמל	39
5850	0	המחוזי ת"א	עת"מ 34946-02-22: פיקז נ' עיריית בני ברק	40
5850	0	המחוזי ת"א	עת"מ 37656-07-22: ניילמד נ' עיריית בני ברק	41
5500	1	המחוזי נצרת	עת"מ 26055-05-22: אילוז מהנדסים בע"מ נ' עיריית צפת ואח'	42
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 24618-04-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית אבו גוש ואח'	43
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 6025-12-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע במועצה מקומית מבשרת ציון ואח'	44
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 16147-08-22: ראש נ' המשד לאיכות הסביבה/המשד הראשי	45
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 44925-03-22: לב נ' משד הבריאות - לשכת היועץ המשפטי	46
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 57537-02-22: (ע"ר) 580712511 נ' מדינת ישראל	47
5500	1	המחוזי ירושלים	עת"מ 34751-09-22: ליניאל נ' משד המשפטים/אגף האפוטרופוס הכלל	48
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 21858-11-22: המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר נ' המינהל האזרחי	49
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 8911-03-22: התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משד הבריאות/המשד הראשי	50
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 17741-06-22: אביטן נ' משד ראש הממשלה/המשד הראשי	51
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 18348-09-22: עתות לזכויות האדם - אל"מ (ע"ר) נ' הורוביץ ואח'	52
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 29060-04-22: תנו לחיות לחיות (ע"ר) נ' המשד לאיכות הסביבה/המשד הראשי	53
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 21521-09-22: עתות לזכויות האדם - אל"מ (ע"ר) נ' הורוביץ ואח'	54
5500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 57449-02-22: כרם נבות בע"מ (חל"צ) נ' סגן יואב בר-נס הממונה על ישום חוק חופש המידע במנהל האזרחי	55
5500	1	המחוזי ירושלים	עת"מ 50685-02-22: פורום קהלת נ' משד הביטחון/המנהל האזרחי/הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש	56

57	עת"מ 56484-02-22: יעל אברהמי צאיג נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי	המחוזי ירושלים	0	5200
58	עת"מ 30992-03-22: דיין-פיקז נ' עיריית בני ברק	המחוזי ת"א	0	5000
59	עת"מ 42620-07-22: המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר נ' דובר צה"ל	המחוזי ת"א	0	5000
60	עת"מ 42614-04-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' בעיריית בת ים ואח'	המחוזי ת"א	0	5000
61	עת"מ 37204-04-22: התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' עיריית בת ים	המחוזי ת"א	0	5000
62	עת"מ 46299-01-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית זחיר ואח'	המחוזי נצרת	1	5000
63	עת"מ 3375-05-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על פי חוק חופש המידע בעיריית רחובות ואח'	המחוזי מרכז	0	5000
64	עת"מ 27342-12-21: התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' המועצה הדתית כפר סבא ואח'	המחוזי מרכז	2	5000
65	עת"מ 28514-10-22: תנו לחיות לחיות (ע"ר) נ' משרד החקלאות - היועץ המשפטי	המחוזי מרכז	0	5000
66	עת"מ 53471-08-22: יושפה ואח' נ' מדינת ישראל	המחוזי ירושלים	0	5000
67	עת"מ 12702-09-22: שקופית, התנועה לשקיפות השלטון בית שמש (ע"ר) נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי	המחוזי ירושלים	1	4500
68	עת"מ 22893-10-22: לופט נ' הממונה על חופש המידע ברשות האוכלוסין וההגירה	המחוזי ירושלים	0	4000
69	עת"מ 54241-07-22: בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות נ' משרד החינוך התרבות והספורט	המחוזי ירושלים	0	4000
70	עת"מ 18098-07-22: הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' צה"ל/המטכ"ל ואח'	המחוזי ת"א	0	3500
71	עת"מ 33959-12-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית בוקעתא ואח'	המחוזי נצרת	0	3500
72	עת"מ 6554-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית טובא זנגריה ואח'	המחוזי נצרת	0	3500
73	עת"מ 11921-04-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' בעיריית מגדל העמק ואח'	המחוזי נצרת	1	3500
74	עת"מ 5622-06-22: התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' החברה הכלכלית קריית שמונה ואח'	המחוזי נצרת	0	3500

3500	0	המחוזי נצרת	עת"מ 35894-10-21: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה המקומית זחור ואח'	75
3500	0	המחוזי נצרת	עת"מ 35078-10-21: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה אזורית אל בטוף ואח'	76
3500	0	המחוזי נצרת	עת"מ 55774-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית בוקעאתא ואח'	77
3500	0	המחוזי מרכז	עת"מ 56667-06-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית טייבה ואח'	78
3500	1	המחוזי מרכז	עת"מ 31693-12-21: קירשנר נ' המועצה המקומית גדה- מחלקת חופש המידע	79
3500	2	המחוזי מרכז	עת"מ 57043-05-21: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה המקומית זמר ואח'	80
3500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 46478-12-21: התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' מדינת ישראל	81
3500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 64762-02-22: המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר) ואח' נ' משטרת ישראל	82
3500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 42063-03-22: צתיק נ' הורוביץ, שר הבריאות ואח'	83
3500	0	המחוזי חיפה	עת"מ 27462-06-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה המקומית כפר מנדא ואח'	84
3500	0	המחוזי חיפה	עת"מ 21129-01-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה המקומית ביר אלמכסור ואח'	85
3500	0	המחוזי חיפה	עת"מ 12050-12-21: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית שעב ואח'	86
3500	0	המחוזי חיפה	עת"מ 34283-07-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית ראמה ואח'	87
3500	0	המחוזי חיפה	עת"מ 50117-07-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית כאבול ואח'	88
3500	0	המחוזי חיפה	עת"מ 54407-09-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית שעב ואח'	89
3500	0	המחוזי חיפה	עת"מ 36339-01-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' ממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית דיר חנא ואח'	90

91	עת"מ 41141-01-22: עתאמנה נ' ועדה מקומית לתכנון עירון	המחוזי חיפה	1	3500
92	עת"מ 10053-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' חוק חופש המידע במועצה המק' ואח'	המחוזי חיפה	0	3500
93	עת"מ 50127-07-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית שעב ואח'	המחוזי חיפה	0	3500
94	עת"מ 12223-12-21: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית חורפיש ואח'	המחוזי חיפה	0	3500
95	עת"מ 16575-10-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה המקומית כפר מנדא ואח'	המחוזי חיפה	0	3500
96	עת"מ 34471-07-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית כאבול ואח'	המחוזי חיפה	0	3500
97	עת"מ 54335-09-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית חורפיש ואח'	המחוזי חיפה	0	3500
98	עת"מ 56585-06-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית שעב ואח'	המחוזי חיפה	0	3500
99	עת"מ 34570-07-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית חורפיש ואח'	המחוזי חיפה	0	3500
100	עת"מ 35739-09-22: חדו"ש - לחופש זת ושוויון (ע"ר) ואח' נ' הממונה על העמדת מידע לציבור בצה"ל	המחוזי ת"א	0	3000
101	עת"מ 57232-06-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית עילוט ואח'	המחוזי נצרת	1	3000
102	עת"מ 65032-05-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע במועצה המקומית חצור הגלילית ואח'	המחוזי נצרת	0	3000
103	עת"מ 55319-09-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית נצרת ואח'	המחוזי נצרת	0	3000
104	עת"מ 55768-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית נצרת ואח'	המחוזי נצרת	0	3000
105	עת"מ 53497-02-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית טובא זנגריה ואח'	המחוזי נצרת	1	3000

106	עת"מ 51896-10-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע בעיריית בית שאן ואח'	המחוזי נצרת	0	3000
107	עת"מ 42427-06-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' עיריית נצרת	המחוזי נצרת	0	3000
108	עת"מ 50944-07-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית נצרת ואח'	המחוזי נצרת	1	3000
109	עת"מ 63066-06-22: אבו כף ואח' נ' משרד החקלאות/מינהל המחקר החקלאי ואח'	המחוזי מרכז	1	3000
110	עת"מ 61980-06-22: אלאטרש נ' משרד החקלאות/הרשות לתכנון ופיתוח ואח'	המחוזי מרכז	1	3000
111	עת"מ 56989-06-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע בעיריית פתח תקווה ואח'	המחוזי מרכז	0	3000
112	עת"מ 29084-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בוועדה המקומית לתכנון ובניה מצפה אפק ואח'	המחוזי מרכז	0	3000
113	עת"מ 57426-06-22: הריני נ' אלוף יניב עשור	המחוזי ת"א	0	2500
114	עת"מ 23474-05-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית מסעדה ואח'	המחוזי נצרת	0	2500
115	עת"מ 23500-05-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית טובא זנגריה ואח'	המחוזי נצרת	0	2500
116	עת"מ 35828-09-22: חלוצב(אסיר) ואח' נ' קורן ואח'	המחוזי מרכז	0	2500
117	עת"מ 14939-02-22: גרוסמן נ' משרד החינוך	המחוזי ירושלים	0	2500
118	עת"מ 46823-06-20: פופר ואח' נ' לאיו"ש ואח'	המחוזי ירושלים	0	2500
119	עת"מ 22110-02-22: התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' צבא הגנה לישראל	המחוזי ת"א	0	2000
120	עת"מ 5685-03-22: המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר נ' דובר צה"ל	המחוזי ת"א	0	2000
121	עת"מ 36162-11-21: חדו"ש - לחופש זת ושוויון (ע"ר) נ' הממונה על העמדת מידע לציבור בצה"ל	המחוזי ת"א	0	2000
122	עת"מ 64498-03-22: תנו לחיות לחיות (ע"ר) נ' מועצה אזורית הגלבוע	המחוזי נצרת	0	2000
123	עת"מ 57214-06-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית נצרת ואח'	המחוזי נצרת	0	2000
124	עת"מ 53889-04-22: תנו לחיות לחיות (ע"ר) נ' משרד החקלאות - היועץ המשפטי	המחוזי מרכז	0	2000

2000	1	המחוזי מרכז	עת"מ 3493-05-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על פי חוק חופש המידע במועצב האזורית לב השרון ואח'	125
2000	0	המחוזי מרכז	עת"מ 68657-10-21: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית כפר קאסם ואח'	126
2000	0	המחוזי מרכז	עת"מ 10526-12-21: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית טייבה ואח'	127
2000	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 34501-08-22: איתן - מדיניות הגירה ישראלית (ע"ר) נ' רשות האוכלוסין וההגירה –לשכה משפטית מטה מנא ירושלים	128
1800	0	המחוזי ת"א	עת"מ 616-10-21: איחוד הישיבות באר"י (ע"ר) נ' מדינת ישראל	129
1500	0	המחוזי מרכז	עת"מ 24828-04-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית טייבה ואח'	130
1500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 12707-09-22: שקופית, התנועה לשקיפות השלטון בית שמש (ע"ר) נ' משרד החינוך	131
1500	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 43379-11-22: איתן מדיניות הגירה לישראל נ' רשות האוכלוסין וההגירה –לשכה משפטית מטה מנא ירושלים	132
1500	0	המחוזי באר שבע	עת"מ 29575-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בוועדה המקומית לתכנון ובניה נגב מערבי ואח'	133
1000	0	המחוזי מרכז	עת"מ 55727-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית קלנסווה ואח'	134
1000	0	המחוזי מרכז	עת"מ 55662-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית ג'לג'וליה ואח'	135
500	0	המחוזי מרכז	עת"מ 54973-10-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע במועצה אזורית גדות ואח'	136
500	0	המחוזי באר שבע	עת"מ 5220-06-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע במועצה המקומית עומר ואח'	137
400	0	המחוזי באר שבע	עת"מ 29294-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בוועדה המקומית לתכנון ובניה אבו בסמה ואח'	138
300	0	המחוזי באר שבע	עת"מ 5437-08-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית לקיה ואח'	139

			עת"מ 32259-08-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה האזורית אל קסום ואח'	140
200	0	המחוזי באר שבע		
0	0	המחוזי ת"א	עת"מ 12206-02-22: זומר נ' כוכבי ואח'	141
0	0	המחוזי ת"א	עת"מ 25095-01-22: התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' צבא הגנה לישראל	142
0	1	המחוזי ת"א	עת"מ 2175-12-21: כהן קגן נ' עיריית רמת גן ואח'	143
0	0	המחוזי ת"א	עת"מ 77538-12-20: איתן מדיניות הגירה ישראלית נ' צבא הגנה לישראל - הפרקליטות הצבאית	144
0	0	המחוזי ת"א	עת"מ 6532-12-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע בעיריית אור יהודה ואח'	145
0	0	המחוזי ת"א	עת"מ 21894-12-21: מסרי נ' מדינת ישראל	146
0	0	המחוזי ת"א	עת"מ 38050-11-21: רוזנשטיין נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי ואח'	147
0	0	המחוזי נצרת	עת"מ 20443-10-21: קרן היסוד המגבית המאוחדת לישראל נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית עפולה ואח'	148
0	0	המחוזי מרכז	עת"מ 9784-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע בעיריית נס ציונה ואח'	149
0	1	המחוזי מרכז	עת"מ 12669-09-21: בן דור ואח' נ' מועצה אזורית חבל מודיעין ואח'	150
0	0	המחוזי מרכז	עת"מ 64190-01-22: פיקז נ' עיריית ראשון לציון	151
0	0	המחוזי מרכז	עת"מ 38060-01-22: גאבר ואח' נ' עיריית טייבה ואח'	152
0	0	המחוזי מרכז	עת"מ 31587-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע במועצה מקומית קרית עקרון ואח'	153
0	1	המחוזי ירושלים	עת"מ 49894-04-22: שריבמן ואח' נ' משרד ראש הממשלה/המשרד הראשי ואח'	154
0	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 43799-12-21: אהל נ' משרד התיירות/המשרד הראשי ואח'	155
0	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 12733-11-22: שדה נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי	156
0	0	המחוזי ירושלים	עת"מ 61150-03-21: התנועה לחופש המידע (ע"ר) נ' משרד הבריאות/המשרד הראשי	157
0	1	המחוזי חיפה	עת"מ 24264-04-22: פלאח נ' מ. מ. כסרא סמיע ואח'	158

0	0	המחוזי חיפה	עת"מ 29188-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בוועדה המקומית לתכנון ובניה לב הגליל ואח'	159
0	0	המחוזי חיפה	עת"מ 9241-11-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על-פי חוק חופש המידע בעיריית עכו ואח'	160
0	0	המחוזי חיפה	עת"מ 8134-06-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע בעיריית טמרה ואח'	161
0	0	המחוזי חיפה	עת"מ 7420-02-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' המידע במועמה מקומית שעב ואח'	162
0	0	המחוזי חיפה	עת"מ 53255-02-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה מקומית דיר חנא ואח'	163
0	0	המחוזי באר שבע	עת"מ 20593-07-22: שבעת הרועים ע"ר נ' עיריית אשקלון ואח'	164
0	0	המחוזי באר שבע	עת"מ 40638-03-22: עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' הממונה על חוק חופש המידע במועצה המקומית לקיה ואח'	165